

Bantrafikskador 2019

112

personer omkom i bantrafiken, 18 i olyckor och 94 i självmord.

72 %

av de omkomna i olyckor var män.

64 %

av de omkomna i självmord var män.

41

personer skadades allvarligt, 26 i olyckor och 15 vid självmordsförsök.

15

personer omkom (10) och skadades allvarligt (5) i olyckor när de obehörigt befann sig på spårområden.

6

personer omkom vid järnvägsolyckor vid plankorsningar.

7

urspårningar vid tågrörelser inträffade, alla vid järnvägen.

0

olyckor och tillbud med farligt gods på järnvägen inträffade.

Statistikens omfattning

Den officiella statistiken om bantrafikskador baseras på uppgifter om olyckor med spårfordon i rörelse som lett till minst en av följande konsekvenser,

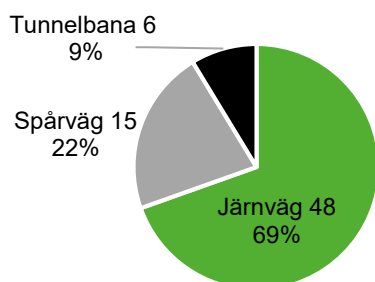
- att minst en person omkommit eller skadats allvarligt, eller
- kostnader för materiella skador på mer än 1,4 miljoner svenska kronor, eller
- totalt trafikstopp i minst sex timmar.

Självmord och självmordsförsök betraktas inte som olyckor i strikt mening, men statistik om dessa presenteras separat. Den officiella statistiken baseras på uppgifter från Transportstyrelsen. Transportstyrelsen samlar in data om olyckor från tillståndsinnehavare som är järnvägsföretag och infrastrukturförvaltare inom järnvägsområdet, samt från trafikutövare och spårinnehavare som bedriver verksamhet vid spårväg och tunnelbana. Undantagen är till exempel trafik på museispår och vissa industrispår.

Fler bantrafikolyckor

Under 2019 inträffade totalt 69 allvarliga olyckor vid bantrafiken, det vill säga vid järnväg, spårväg och tunnelbana. Det är fler än året innan då antalet var 52 allvarliga olyckor. Man får gå tillbaka till 2014 för att hitta ett högre antal.

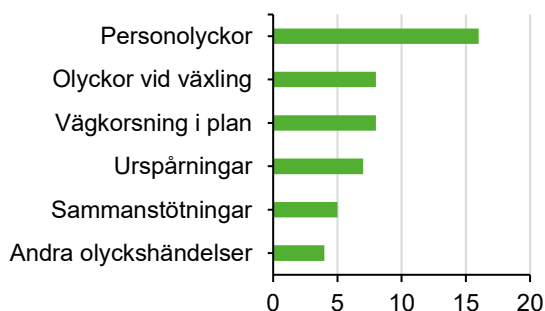
Majoriteten av bantrafikolyckorna sker vid järnvägen. Under 2019 inträffade 48 av 69 olyckor vid järnvägen, 15 olyckor vid spårvägen och 6 olyckor i tunnelbanan (Figur 1). Trafiken på bana mätt i tågkilometer är till 84 procent på järnväg, 10 procent på spårväg och 7 procent i tunnelbana.¹

Figur 1. Allvarliga olyckshändelser inom bantrafiken fördelat på järnväg, spårväg och tunnelbana. Antal och andel i procent 2019.

Personolycka vanligaste olyckstypen

Av de 48 olyckorna vid järnvägen var *personolyckor orsakade av rullande materiel i rörelse*² den vanligaste typen av olycka med 16 olyckor (Figur 2). Det var dubbelt så många som *olyckor vid växling* samt olyckor vid *väggorsning i plan* som var näst störst.

Figur 2. Allvarliga olyckshändelser vid järnvägsdrift, indelade efter kategori. Antal olyckor 2019.

¹ Siffrorna avser 2018, se *Bantrafik 2018* (Trafikanalys Statistik 2018:17), Tabell D1–D3. På grund av avrundning överstiger summan av procenttalen 100 procent.

² Personolycka är exempelvis när personer blir träffade av ett järnvägsfordon eller av föremål som lossnar från ett

Även vid spårvägen var *personolyckor orsakade av rullande materiel i rörelse* den vanligaste typen av olycka 2019. Av de totalt 15 olyckorna var 11 av dem personolycka. Två av olyckorna var vägtrafikolyckor dvs. spårvägsfordon i konflikt med vägtrafikfordon i rörelse.

Vid tunnelbanan inträffade totalt 6 allvarliga olyckshändelser, samtliga var personolyckor med rullande materiel i rörelse.

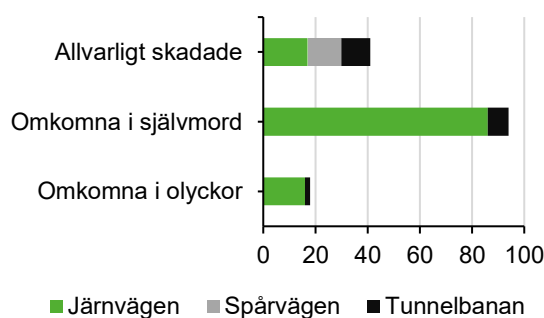
Inom bantrafiken är självmordshändelser vanligare än olyckshändelser. Under 2019 inträffade 109 självmordshändelser, 94 vid järnväg och 15 i tunnelbanan. Det är totalt 16 fler än året innan och det högsta antalet sedan åtminstone 2000.³

Olyckor med farligt gods är ovanliga

Allvarliga olyckor och tillbud⁴ med farligt gods är mycket ovanliga på järnvägen. Under 2019 inträffade ingen sådan olycka. Senast det skedde en olycka med farligt gods var 2017. Olyckan ledde då till utsläpp av saltsyra. Detta var första olyckan med *utsläpp* av farligt gods sedan år 2008.

Fler omkomna än skadade

Bantrafiken är det enda trafikslaget där det totala antalet omkomna (i olyckor och självmord sammanlagt) är *fler* än de allvarligt skadade (Figur 3). Detta är naturligtvis på grund av att kollisionerna ofta är väldigt våldsamma och därmed dödliga.

Figur 3. Antal omkomna i olyckor respektive självmord samt antal allvarligt skadade. Antal personer 2019. Anm. Allvarligt skadade är i olyckor och självmordsförsök sammantaget.

järnvägsfordon, eller när personer ombord faller eller blir träffade av löst föremål.

³ Tidsserierna i den officiella statistiken är från 2000.

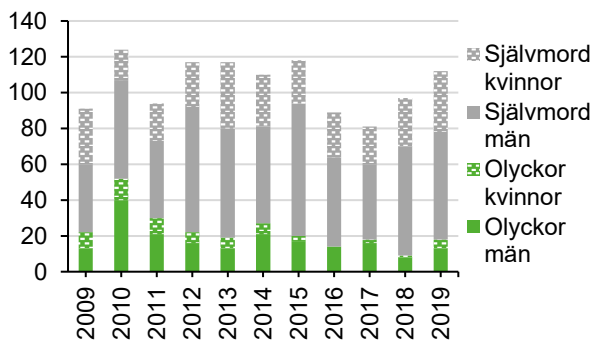
⁴ Ett tillbud är en oönskad händelse som hade kunnat leda till olycksfall.

Fler män än kvinnor omkommer i bantrafiken

Totalt antal omkomna i bantrafiken 2019 var 112 personer vilket är 15 personer fler än 2018 (Figur 4). Detta var det högsta antalet omkomna sedan 2015, då 118 personer omkom.

Under 2019 omkom 18 personer i olyckor i bantrafiken jämfört med 9 året innan – ett år då historiskt få omkom i olyckor.⁵ Sedan 2009 har antalet omkomna per år varierat mellan 9 och 52 (Figur 4).

Under 2019 omkom dessutom 94 personer i självmord i bantrafiken, jämfört med 88 personer året innan. Sedan år 2009 har i genomsnitt 78 procent av de omkomna i bantrafiken varit självmord.

Figur 4. Antal omkomna män och kvinnor i olyckor, självmord och totalt i bantrafiken. Åren 2009–2019.

Av totalt 18 omkomna i olyckor 2019 var 13 män och 5 kvinnor. I självmordshändelser omkom 60 män och 34 kvinnor. Även tidigare år utgör männen en större andel av de omkomna. Sedan 2009 har 76 procent av de omkomna i olyckor, och 68 procent av de omkomna i självmord, varit män.

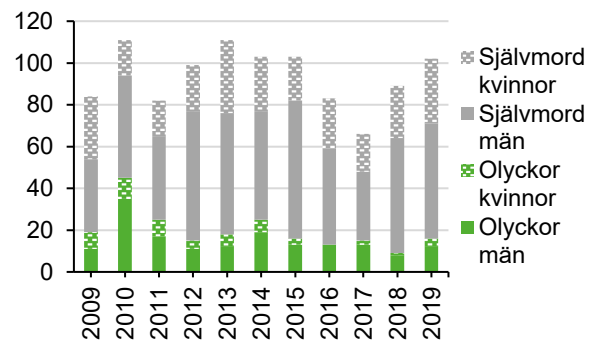
Flest omkommer då de befinner sig obehörigt på spårområdet

De allra flesta som omkommer i bantrafikolyckor gör det vid järnvägen. Av de 18 omkomna i *olyckor* var 16 vid järnvägen. 75 procent av de omkomna vid järnvägen var män och åtta vistades på en del av spårområdet där det är förbjudet att vara. Senast någon *passagerare* omkom vid järnvägen var år 2010. Dock omkom två järnvägsanställda under 2019.

⁵ Lägsta antalet omkomna åtminstone sedan 2000, där tidsserierna i den officiell statistik om bantrafikskador startar, www.trafa.se/bantrafik/bantrafikskador.

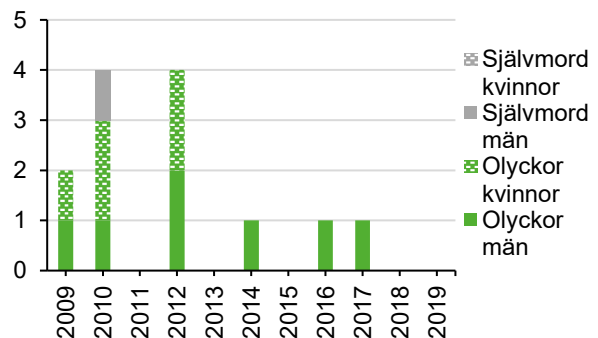
Av antalet omkomna i *självmord* i bantrafiken är också en majoritet vid järnvägen. Antalet självmord vid järnvägen uppgick till 86 personer under 2019 (Figur 5). Av dessa var 55 män och 31 kvinnor.

Totalt antal omkomna vid järnvägen var rekordlåg 2017, men sedan dess har antalet ökat två år i rad. Trafikverket har ett halveringsmål för antal omkomna på den *statliga* järnvägen, i olyckor och självmord sammantaget. En halvering till år 2020 jämfört med 2010 skulle innebära maximalt 55 omkomna år 2020.⁶ Målet är tämligen avlagt idag (Figur 5).

Figur 5. Antal omkomna personer i olyckor, självmord och totalt vid järnvägen. Åren 2009–2019.

Under 2019 avled ingen i en olycka vid spårvägsdrift. Senast en person omkom var 2017. Även inom spårväg är det ovanlig att passagerare omkommer. Senast det hände var 2005. Självmord är också ovanligt, senast ett självmord inträffade var 2010 (Figur 6).

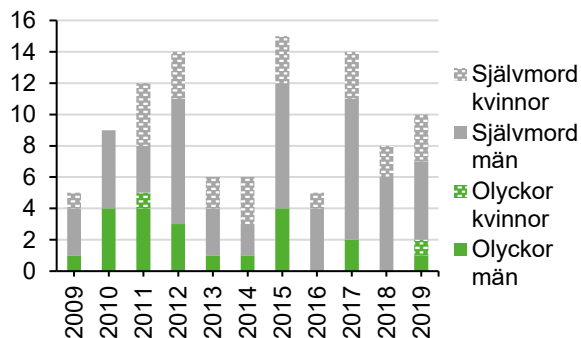

Figur 6. Antal omkomna kvinnor och män i olyckor, självmord och totalt vid spårvägen. Åren 2009–2019. Anm. Ingen kvinna har omkommit i självmord under perioden.

Under 2019 omkom två personer i tunnelbaneolyckor, en kvinna och en man, båda vistades obehörigt på spårområdet i samband med händelsen. Året innan omkom ingen och sedan 2009 har den högsta årssiffran varit fem omkomna.

⁶ Den absoluta majoriteten av järnvägen är statlig. Järnvägar med annan ägare är lokala banor i Stockholm, industrispår och museijärnvägar. Om målet, se vidare <https://www.trafikverket.se/om-oss/var-verksamhet/sa-har-jobbar-vi-med/vart-trafiksakerhetsarbete/Trafiksakerhetsmal>

(Figur 7). I självmordshändelser omkom 8 personer i tunnelbanan, 5 män och 3 kvinnor.

Figur 7. Antal omkomna kvinnor och män i olyckshändelser respektive självmord i tunnelbanan. Åren 2009–2019.

Flest allvarligt skadade vid spårvägen

Spårvägstrafikens roll är över tid marginell bland omkomna i olyckor och i självmord, men står för en betydande del av de allvarligt skadade. Under 2019 skadades 26 personer allvarligt i bantrafikolyckor, varav 13 vid spårvägen.

Mer information

Du hittar tabellsamlingar med den officiella statistiken och tidigare års tabeller samt beskrivande rapporter här, www.trafa.se/bantrafik/bantrafikskador. Det finns också möjlighet att göra egna statistikuttag om lastbilstrafik i vår portal: www.trafa.se/bantrafik/bantrafikskador/?cw=1&q=t0602

Kontakt:

Fredrik Lindberg, telefon: 010-414 42 36, e-post: fredrik.lindberg@trafa.se

Fredrik Söderbaum, telefon: 010-414 42 23, e-post: fredrik.soderbaum@trafa.se

Detta är alltså människor som skadas i en trafikmiljö där spårväg långa sträckor samsas med vägtrafik. Vid järnvägen blev 9 personer allvarligt skadade och i tunnelbanan 4 personer 2019.

Av de totalt 26 allvarligt skadade var 18 män och 7 kvinnor. Därtill fanns en person med okänt kön. Vid spårvägen var det vanligast att passagerare skadades allvarligt (9 av 13), till skillnad från järnvägen, där den största gruppen allvarligt skadade tillhörde *obehöriga på spårområdet* (4 av 9). I tunnelbanan befann sig en person obehörigt på spårområdet i samband med händelsen som ledde till skadan, resterande tillhörde kategorin *övriga*.⁷

I självmordshändelser skadades totalt 15 personer allvarligt i bantrafiken 2019. Vid järnvägen skadades 8 personer och i tunnelbanan 7. Ingen person skadades allvarligt i självmordshändelser vid spårvägen.

⁷ Övrigt består av personer som inte räknats in i någon av de andra kategorierna, exempelvis tjänstgörande polis eller städpersonal.